

אשר לא יבא אליו בלבד

א (א) חייבים להתענות וכו'. והוא מדברי הנביאים כדמיון צדקה
 (וכריה מ) לוס הרביעי ולוס הסמיטי ולוס השפיע ולוס העשירי
 וגו' וחז"ל לוס הרביעי זה י"ז נחמת שהוא נחלת רביעי למנון
 המלשים ולוס הסמיטי זה ט' נחש שהוא נחלת הסמיטי ולוס
 השפיע זה לוס גדלי שהוא נחלת השפיע ולוס העשירי זה עשרה
 עשרה שהוא נחלת העשירי. וכל אלו הימים כל ישראל מפעילים
 נפש מפני הנרות שאירעו בהם (ה) כדי לעורר הנצחית לפקד על
 דרכי המסורה ויהיה זה זכרון למעשיו הרעים ומעשה פהליטי
 הדברים אליו נשון להטיט כמו שנלמד יהפודו את עונת ואת עון
 וטמס יגו (ב) ולכן חייב כל איש ללוט נחמת הימים ולפעוש נמשיט ולשונ כן כי אין העיקר המכנה כמשי"כ כמשי"כ
 ע"ה יחל ד' לוס מעשיהם וממרו חז"ל את עקס ואת חניטס לט נחמך לאל את מעשיהם ולכן התענות שנה הננה למשניה
 (ג) לכן חותם המלשים שכזה מנעיס הולכים צביול וצדדים נעלים טעפו הטפל והניחו העיקר ומי"ת אין לפסוד סת עתמו
 משונה מלך כי ימים אלו הם מ"ע מדברי הנביאים (התענות בהם וכמו שכתבו למעלה: וי')

אשר לא יבא אליו בלבד

כל דור שאינו נבנה בימיו כאילו נחרב
 בימיו. קשה להבין שהיו הרבה דורות
 צדיקי עליון שנאמר שהיה ראוי להיות
 נחרב בימיהם. ונראה לפרש כי כל ימי
 הדורות מצטרפין ומתכנסין כל ההארות
 של עבודת בני ישראל להיות ראוי
 לגאולה. כי היעלה על הדעת שדור
 לגאולה יהיו כל כך ראוי בזכותם בלבד
 לגאולה. רק שזכות כל דור דור עורר
 ומביא מעט בנין בית המקדש. והבנין נמשך
 כל ימי הגלות כמאמר בונה ירושלים. והו
 שכתוב שאינו נבנה בימיו שאין ימיו כבלל
 הבנין כנ"ל. וכל אדם בפרט גם כן צריך
 לידע שכל מעשיו הם סיוע לבנין בית
 המקדש. וכפי מה שמקבלין על עצמם עול
 מלכות שמים מסייעין לבנינו כמו שכתוב
 הכל מסייעין לבנינו של מלך כו'.

אשר לא יבא אליו בלבד

ב. נחמת ישראל היא עכשיו חובתנו היותר גדולה וקדושה, חובת
 תלמידי חכמים, צדיקים וקדושים, וכל מי שהוא מרגיש בלבנו נטיה ללכת
 בדרכיהם.
 עלינו להתעלות — — ולבוא עד אותו מצב נפש, אשר ממנו נוכל
 להריעף של כל נחומי-אמת — נחמו, נחמו עמי, יאמר אליכם" (תהוה)
 הגאולה, עמי צ"ה).
 עלינו לספר בשבחם של ישראל, ללמד עליהם זכות, ולמצוא תמיד
 את הצד המפואר שבהם, ועל ידי זה לזרזם את רוחם, לושאם ולקדשם.
 חייבים אנתנו להודיע את השבח הכללי של כנסת ישראל, את סגירת
 נשמתה, את האורה האלקית שבה. ראוי הוא הכלל לסגוריא יללימנו זכות,
 וכדאי הוא הכלל לתהומים ולהתרוממות — עת לחננה, כי בא מעד.
 (שם, עמי ק"ד).

הגיע זמן לכל עבדי ד' לנחם את ישראל, לשמח לב עגומים כנחמת
 ציון, וביכוד אחזלתה דגאולה, המתגלה ומתראה בבנין ארץ בית חיינו.
 עין בעין אנו רואים כי באה עת לחננה הארץ הנשמה הולכת ונבנית,
 ירושלים עתי"ק הולכת ומתפארת, בית, כבניינים נחמדים על ידי אהינו
 בני ישראל, הבאים לשחרר פניה ולבקש שלומה ופארת — רואים אנו כי
 הצנים נראו בארץ.
 כח אור קדוש שנו צריכים להעיר עתה, מבית ומחוק, להוסיף חמדת
 עמ"ד לארץ חמדת, וקדושתם של ישראל כשאר פרוש על ההרים — —
 לקרב קץ נחמה ולרחם אוס"ל-א-רחומה, ובמקום אשר יאמר להם לא-עמי
 אתם, יאמרי להם בני א"ל חיי" (תושב ב, א). (אגרות הראי"ה, ח"א, עמי ע"ד)

אשר לא יבא אליו בלבד

א י"ש שם ימים שְׁכַל יִשְׂרָאֵל מְתַעֲשִׂים בָּהֶם מִפְּנֵי
 הַצָּרוֹת שֶׁאָרְעוּ בָּהֶם כְּדֵי לְעוֹרֵר הַלְּבָבוֹת לַפְתּוֹחַ
 דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה. וְהִיָּה זֶה זְכוּרוֹן לְמַעֲשֵׂי הַרְעִים
 וּמַעֲשֵׂי אָבוֹתֵינוּ שֶׁהָיָה כְּמַעֲשֵׂי עַתָּה עַד שֶׁנָּרַם לָהֶם
 וְלָנוּ אוֹמֵן הַצָּרוֹת. שֶׁבְּזָכוּרָן דְּבָרִים אֲלוֹ נִשְׁבַּח לְהִיטִיב.
 שְׁנֵאמַר, וְהִתְרוּ אֶת-עֲוֹנֵם וְאֶת-עוֹן אֲבוֹתֵם יגו'.

אשר לא יבא אליו בלבד

היה כמעט עמה עד שגרס להם ולנו לזמן הרעם שזכרון
 וטמס יגו (ב) ולכן חייב כל איש ללוט נחמת הימים ולפעוש נמשיט ולשונ כן כי אין העיקר המכנה כמשי"כ כמשי"כ
 ע"ה יחל ד' לוס מעשיהם וממרו חז"ל את עקס ואת חניטס לט נחמך לאל את מעשיהם ולכן התענות שנה הננה למשניה
 (ג) לכן חותם המלשים שכזה מנעיס הולכים צביול וצדדים נעלים טעפו הטפל והניחו העיקר ומי"ת אין לפסוד סת עתמו
 משונה מלך כי ימים אלו הם מ"ע מדברי הנביאים (התענות בהם וכמו שכתבו למעלה: וי')

אמר (רב) (רבא) בשעה שמכניסין אדם לזין (אומרו) (אומרים) לו נשאת ונתת באומנה.
 קבעת עמיס לתורה. עסקת בצריה ורבה. צמות לישועה. פלפלת בחכמה. הבנת דבר
 מתוך דבר. ואמ"ה או יראת ה' היא אוצר און, או לא, לא.

אמר (רב) (רבא) בשעה שמכניסין אדם לזין (אומרו) (אומרים) לו נשאת ונתת באומנה.
 קבעת עמיס לתורה. עסקת בצריה ורבה. צמות לישועה. פלפלת בחכמה. הבנת דבר
 מתוך דבר. ואמ"ה או יראת ה' היא אוצר און, או לא, לא.

אמר (רב) (רבא) בשעה שמכניסין אדם לזין (אומרו) (אומרים) לו נשאת ונתת באומנה.
 קבעת עמיס לתורה. עסקת בצריה ורבה. צמות לישועה. פלפלת בחכמה. הבנת דבר
 מתוך דבר. ואמ"ה או יראת ה' היא אוצר און, או לא, לא.

אמר (רב) (רבא) בשעה שמכניסין אדם לזין (אומרו) (אומרים) לו נשאת ונתת באומנה.
 קבעת עמיס לתורה. עסקת בצריה ורבה. צמות לישועה. פלפלת בחכמה. הבנת דבר
 מתוך דבר. ואמ"ה או יראת ה' היא אוצר און, או לא, לא.